

הונאות ומעילות - סימני אזהרה

נובמבר 2022

רו"ח שי מדינה,
שותף, מנהל מחלקת ביקורת חקירתית
פאהן קנה ניהול בקרה בע"מ

הונאות ומעילות - מבוא

- מסקרים שנערכו בארה"ב עולה כי היקף הנזק הנגרם לארגונים בעולם כתוצאה ממעילות והונאות עומד על הפסד של 5% מסך הרווח השנתי.
- בהערכה מדובר על היקף נזק של יותר מ-4.7 טריליון דולר כתוצאה ממעילות והונאות ברחבי העולם.
- להתרחשותה של מעילה ישנה השפעה אסטרטגית על הארגון, שכן היא עלולה לפגוע בכושר הייצור שלו, בשמו הטוב וכן להשפיע על מורל העובדים.

צווארון מוכתם: זינוק במספר המעילות בשנת 2021

מגמה מדאיגה: סקר חדש מגלה כי חלה עלייה משמעותית במעילות שהתגלו כתוצאה מקבלת מידע אנונימי על ידי עובדים או צדדים שלישיים • גדילה במספר המעילות בהיקף כספי נמוך

סניג'ה גורדיסקי
15:05, 10/7/2022 עד: 22:12, 9/7/2022

0

בשנת 2021 חלה עלייה משמעותית במספר המעילות שהתגלו כתוצאה מקבלת מידע אנונימי (טיפים/הלשנות), על ידי עובדים או צדדים שלישיים. ביחס לשנה קודמת, מדובר בעלייה מ-24% ב-2020 ל-35% בשנה שלאחר מכן, וזאת במקביל לעלייה בשימוש בקו החם כאמצעי למניעת הונאות ומעילות. מבט בפרופיל המיועל מגלה כי בדומה לשנים עברו, מרבית ההונאות והמעילות מבוצעות על ידי גורמים בכירים בהנהלת החברות או על ידי בעלי מניות ושותפים בארגון. כך עולה מסקר עבירות צווארון לבן של פאהן קנה ניהול בקרה.

הסקר, שערכה מחלקת הביקורת החקירתית של פירמת רואי החשבון פאהן קנה ניהול ובקרה, בחן יותר מ-100 ארגונים, שבחלקם התרחשו אירועי הונאות ומעילות שנחקרו על ידי מחלקת הביקורת החקירתית של פאהן קנה במהלך שנת 2021 ובחלקם יושמו כלי הביקורת החקירתית לצורך מניעת הונאות ומעילות. עם הארגונים שנבדקו נמנים גופים ממשלתיים, רשויות מקומיות, מלכ"רים, חברות ציבוריות ופרטיות הפועלות במגזרים שונים דוגמת מטהר, תעשייה, נדל"ן, פיננסים, חיישק ועוד.

עוד עולה מהסקר כי בשנת 2021 חלה עלייה בשיעור מקרי השוחד והשחיתות מבין כלל המקרים שנבדקו ביחס לשנה קודמת, במגזר הציבורי יותר מבכל מגזר אחר שנבדק.

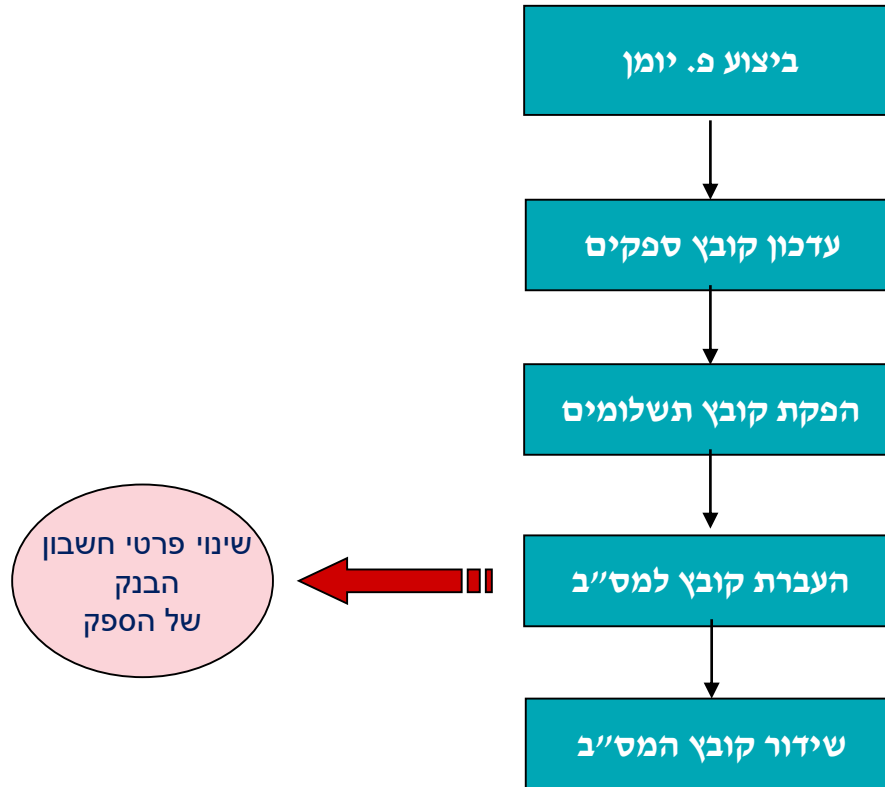
איתור דגלים אדומים בביקורת החקירתית

- עושר בלתי מוסבר
- אי יציאה לחופש
- התמכרויות להימורים, סמים, אלכוהול
- בעיות כספיות
- ריכוזיות או בלעדיות בתחום מסוים

ביצוע מעילה באמצעי תשלום

מנהל כספים מעל בכספי החברה באמצעות טכניקה של שינוי פרטי חשבון בנק

מעילה באמצעי תשלום שהוסוותה ע"י הונאה חשבונאית

- לצורך הסוואת המעילה מנהל הכספים רשם במערכת הנהלת החשבונות של החברה פקודת יומן פיקטיביות אשר אינן מאפיינות רישום חשבונאי תקין אך מסייעות לסגירת התאמת הבנק (חיוב כרטיס תוצאתי "קניות" וזיכוי כרטיס מאזני "בנק").

מעילה באמצעי תשלום שהוסוותה ע"י הונאה חשבונאית

- בכדי להציג תמונה ורודה על מצב החברה בפני בעלי המניות ונותני האשראי, מנהל הכספים "ניפח" את שווי המלאי בגיליונות האקסל ששימשו לצורך הכנת הדוחות הכספיים.
- גיליונות האקסל שכללו נתוני מלאי "מנופחים" הועברו לחשבת שערכה את הדוחות ולרו"ח המבקר אשר ערך את הביקורת.
- בסיום החקירה נמצא כי שווי המלאי במערכות החברה היה נמוך מזה שהוצג בדוחות הכספיים של החברה.

"ניפוח" הוצאות מימון לצורך הגדלה מלאכותית של התוצאות הכספיות

סכום כספי		סעיף בדוח
1,000,000		מכירות
		עלות המכר:
	150,000	מלאי פתיחה
	500,000	קניות
	250,000	שכר עבודה
	(200,000)	(מלאי סגירה)
(700,000)		(סה"כ עלות המכר)
300,000		רווח גולמי

להלן תמצית הדוח הכספי בהתבסס על שווי המלאי "המנופח"

כך היה אמור להיראות הדוח הכספי במידה וערך המלאי היה מוצג כנדרש

ביצוע מעילות באמצעי תשלום- סימני אזהרה

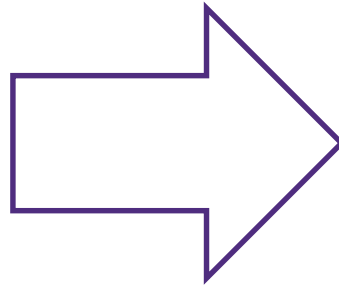
- שינויים דחופים שבוצעו בפרטי חשבונות הבנק של הספקים.
- קיומם של מספרי חשבון בנק זהים לספקים שונים ו/או עובדים.
- רישום הוצאה באופן ישיר כנגד כרטיס בנק ללא מעבר דרך כרטיס ספק.
- פקודות יומן המבוצעות ע"י גורמים אשר אינן מורשים לבצע רישום חשבונאי.
- פקודות יומן "יידניות" בפעולות שאמורות להירשם באופן אוטומטי.
- אי יציאה לחופשה רציפה, במשך תקופה ממושכת.
- העדר מדרג הרשאות המאפשר אכיפה של הפרדת תפקידים.

תרחישי מעילות בתהליכי ניהול המלאי - המרת פרטי מלאי

במחסן קיים עודף בפריטי מלאי בעלי ערך נמוך וחוסר בפריטי מלאי בעלי ערך גבוה

מנהל המחסן מבצע המרת פריטי מלאי בעלי ערך גבוה לפריטי מלאי בעלי ערך נמוך במערכת המלאי

תרחישי מעילות בתהליכי ניהול המלאי - המרת פרטי מלאי

מנהל המחסן מסיט 10 יחידות בעלי ערך גבוה לפרטי מלאי בעלי ערך נמוך במערכת המלאי

סה"כ	פריט ב' (ערך 1 ש"ח)	פריט א' (ערך 1,000 ש"ח)	
190	100 ~~X~~ ← 10	100 ~~X~~ → 90	כמות פריטים רשומים במערכת לניהול מלאי (ביחידות)
90,100 ← 100 ~~X~~ 90	100 ← ~~X~~	90,000 ← 100 ~~X~~ 000	ערך המלאי לפי המערכת
190	100	90	כמות פריטים במחסן (בפועל)
90,100	100	90,000	ערך המלאי במחסן (בפועל)

תרחישי מעילות בתהליכי ניהול מלאי - סימני אזהרה

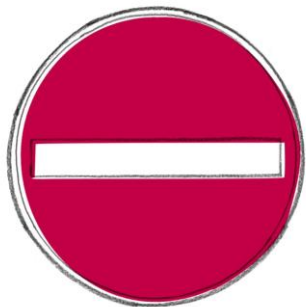
- העדר סנכרון בין מערכת המלאי למערכת הנהלת החשבונות.

- פעולות/תנועות חריגות במערכת המלאי כגון:

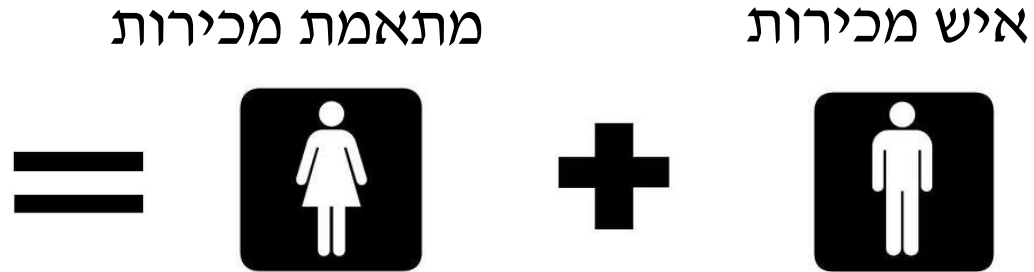
- המרות פריטי מלאי

- ביצוע השמדות מלאי ורישומם ע"י מנהל המחסן מחוץ לשעות הפעילות.

- אי רציפות תעודות להוצאת מלאי.

ביצוע מעילה בהליכי מכירות

לקוח מבצע הזמנה

ההזמנה מסופקת ללקוח
במלואה אך נשארת פתוחה
במערכת

מתאמת המכירות מוסיפה
פריטים להזמנה במחיר
ועלות אפס ורושמת כי
יספקו ע"י איש המכירות

איש המכירות גונב את
הפריטים שנוספו
להזמנה ומוכר אותם
בעצמו

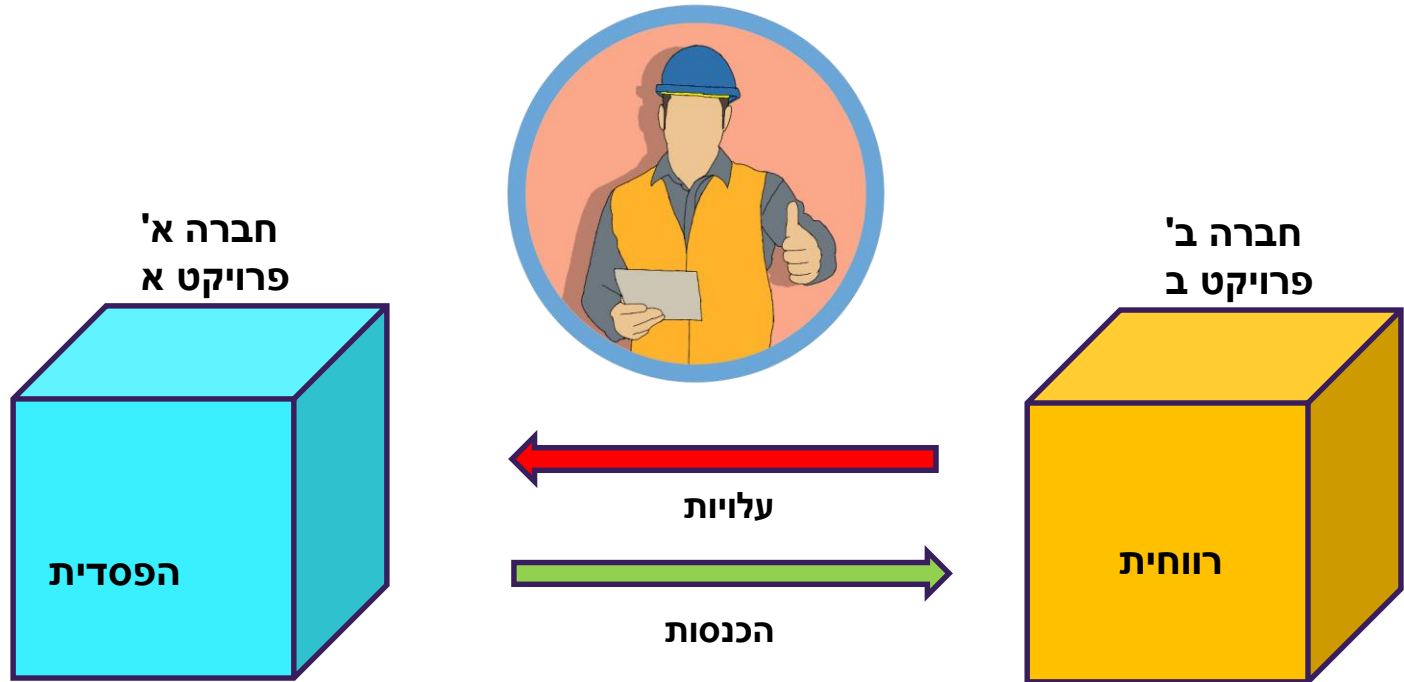
ביצוע מעילה בהליכי מכירות – סימני אזהרה

- הרשאה להוספת פריטים ללא חיוב להזמנת הלקוח במערכות החברה.
- הרשאה להוספת פריטים לאחר סגירת ההזמנה.
- הוספת פריטי מלאי להזמנות אשר נסגרו תקופה ארוכה לפני כן.
- רווחיות הזמנות מופחתת בצורה משמעותית (עקב הוספת פריטי מלאי בעלות אפס).
- חוסר פיקוח על אנשי מכירות אשר מושכים סחורה מהמחסן ומספקים מוצרי החברה ללקוחותיה.

הסטת תקבולים/הוצאות בין חברות

הסתת תקבולים/הכנסות המגיעות לחברה, אל חברות אחרות או העמסת עלויות השייכות לחברות האחרות על החברה הכושלת

מבדיקת מסמכי הנה"ח החשבונות של חברה א' שבפירוק התגלה:

מס'	תאור העבודה	יח'	כמות	מחיר	כמות	אחוז	סכום
1.	1.14.1.0070 - חיפוי קירות ועמדים	מ"ר	6,000	212	6,063.0	100%	1,282,324.5 ₪
	כוחלה לסעיף הני"ל	מ"א	6,000	24	6,313.0	100%	148,355.5 ₪
2.	1.14.1.0100 - קופינג ע"ג מעקות מאבן	מ"ר	450	150	489.87	100%	73,480.5 ₪
3.	1.14.1.0110 - ציפוי עמדי בטון בחזית	מ"ר	1,200	432	1,655.8	100%	715,305.6 ₪
4.	כוחלה לסעיף הני"ל	מ"ר	1,200	48	1,655.8	100%	79,478.4 ₪
5.	אבנים בבניית מדרגות פנימיים במידה	מ"ר	70		36.00	100%	2,520.0 ₪
6.	אספקת אבן לאבן שפה	מ"א		150	70.00	100%	10,500.0 ₪
7.	אספקת אבן לתיוקנים והפרדה בין יציע	מ"ר	85		250.00	100%	21,250.0 ₪
8.	אספקת אבן לקופינג	מ"א	120		120.00	100%	14,400.0 ₪
9.	בנאי + עוזר	י"ע	900		85.00	100%	76,500.0 ₪
10.	שיש עבור דלפק קופות נכים	יח'	2,000		2.00	100%	4,000.0 ₪
11.	אבן בסלע למשולש	קומ	2,900		1.00	100%	2,900.0 ₪
12.	אספקת אבן	מ"ר	85		15.00	100%	1,275.0 ₪
13.	חיפוי אבן עמדים (כולל כוחלה)	מ"ר	212		75.00	100%	15,862.5 ₪
14.	חיפוי אבן חלקים נסתרים (כולל שורה	מ"ר	650		235.00	100%	152,750.0 ₪
15.	תוספת בגין שינוי עובי קופינג בבדיקה	מ"א	1		1.00	100%	1.0 ₪
16.	פירוק עמדי קשתות בצע"י פולדמיר	מ"ר	-		-	100%	0.0 ₪
17.	קשתות	קומ	30,000		1.00	100%	30,000.0 ₪
סה"כ חשבון							2,630,903 ₪

מ
הפרויקט
fe חברה
ה'

מקור: [redacted]
 תאריך: 20/2/2006

חשבונית מס מס' 0277

כבוד: [redacted]
 כתובת: [redacted]
 טל': [redacted]
 פקס: [redacted]

סכום	פרטים
9400	צביר טעם באדום
	סניף עירייה
	החלקה
	קמיון
	צביר וטרה
9400	סה"כ
1551	סה"כ מע"מ
10959	סה"כ כולל מע"מ

בכבוד רב,

(44)
 3966 זב 53.

מקור: [redacted]
 תאריך: 20/5/07

חשבונית מס מס' 0280

לכבוד: [redacted]
 כתובת: [redacted]
 טל': [redacted]
 פקס: [redacted]

סכום	פרטים
	צביר וואלה
	החלקה
	קמיון
	צביר וטרה
20000	סה"כ
2100	סה"כ מע"מ
22100	סה"כ כולל מע"מ

בכבוד רב,

חברה א נע

ההוצאות ה

הסתיים

אספקה למיקומיה

עוסק מורשה

חשבונית מס No מקור

לכבוד: תאריך ירושם, שעה, עמ, מט' חשבה, סוכ, קסט, טל, איש קשר

מספר פריט	חומר	כמות	מחיר	החור	הקלות	טחייב	מחירים
01-31-325	דודק סלקוסט דודל S-65	1	11,600.00	הודשי		10,542.00	
							תל אביב
* דרך מס' 1							
* תאריך 27/05 חג							

גא לטלה לצק

10,542.00	טחייב
1,486.76	מעי"מ 16.00 %
12,227.00	טחייב קלושלוס

חשבונית זו לשלוח ע"י

מסור כלא מוגבל חס במקור.

סימול חשבוט חבלעית וליחודות בכל חוגק לעיסקת המוכרת במסמך זה תחלה מסורת לבית חושפט חוטמך ככפר סבה לביר.

כודקבל

תלוימה : שם חמפיקחל: ט.ל.ח

01.04.2001 מסודיה 00112.00 עיק 01

שיטות נפוצות למעילה באמצעות הסתת תקבולים

- רישום ההכנסות המגיעות לחברה הכושלת, בספרי החברות הרווחיות
- העמסת עלויות/הוצאות השייכות לחברות הרווחיות על החברה הכושלת
- ניפוח עלויות המלאי שהוסטו לחברה הכושלת
- קניית מלאי ואפסקתו למיקום שונה מהחברות הרווחיות

תודה על ההקשבה

רו"ח שי מדינה

שותף, מנהל מחלקת ביקורת חקירתית
משרד רו"ח פאהן קנה

לפרטים נוספים:

רו"ח שי מדינה, שותף, מנהל מחלקת ביקורת

חקירתית

דוא"ל: Shay.Medina@il.gt.com